

[Lorentzen.]

ikke fortsat kan yde en sådan støtte til boligbyggeriet uden at gøre både pengevæsenet og erhvervslivet fortræd. Det kan ikke nytte at henvise til teoretiske betragtninger, for vi, der kender en lille smule til, hvordan livet leves ude omkring, ved, at der i dag findes masser af ejere af landejendomme, der hellere end gerne vil ofre noget på vedligeholdelse af bygninger, men som overhovedet ikke kan skaffe arbejdskraft dertil, fordi den går til de store byggepladser, til nybyggeriet.

Staten er i dag engageret i lån til boligbyggeriet med ca. 3 milliarder kr., måske mere. Det er ikke venstres tanke, at staten pludselig kan trække sig ud af boligbyggeriet, men vi finder, at tiden er inde til, at lovgivningsmagten tilkendegiver, at nu må staten begrænse sin lånevirkksomhed, at der må stilles større krav til bygherrens egen investering, og at den egentlige opsparring må begunstiges, således at folk, der pålægger sig et afsavn for engang at kunne få eget hus, må have en fortrinnsstilling, hvad de absolut ikke har i øjeblikket.

Et centralt punkt i hele dette problem er lånegrænsen, og den opretholdes uforandret på 97 pct. af anskaffelsessummen overfor visse bygherrer. Jeg ved naturligvis godt, at der skal skaffes kommunegaranti, men det vil jeg ikke spilde mange ord på, for den får man praktisk taget altid. Tiden må nu være inde til at finde en anden maksimumslånegrænse end 97 pct., f. eks. 90 pct. 90 pct.-grænsen er heller ikke ukendt her i Norden, idet det mig bekendt er den lånegrænse, man anvender også overfor det såkaldte sociale boligbyggeri både i Norge og i Sverige, og når man kan gennemføre det der, må man også kunne gennemføre det her. Jeg tror iøvrigt, at en nedsættelse af lånegrænsen vil have en meget gavnlig indflydelse på forbruget, ikke mindst ved at opfordre den ungdom, der skal stifte eget hjem, til at tåle afsavn for at kunne realisere en sådan tanke.

Skal der være nogen mening i al den tale om, at folk skal præstere noget selv, så går det heller ikke an at have en § 57, der hjemler kommunerne adgang til i vidt omfang at betale boligandelene eller boligindskuddene for folk. Det er efter min

opfattelse fuldkommen at være inde på et vildspor.

Jeg er ikke blind for, at lånegrænsens betydning og effektivitet i praksis meget vel kan svækkes, hvis administrationen ikke er meget omhyggelig med at gennemgå og kritisere de enkelte led i anskaffelsessummen. Det vil særlig dreje sig om grundudgiften og om en post som „øvrige omkostninger“. Jeg tvivler ikke et øjeblik om, at administrationen i høj grad er opmærksom herpå, og at der arbejdes samvittighedsfuldt på at kunne se gennem tallene, hvad der er den rigtige udgift, men jeg tror, det er nødvendigt, at lovgivningen hjælper til. Bl. a. finder jeg det ganske urimeligt, at grundudgiften til opførelse af parcel- eller rækkehuse med lån efter reglerne i de nuværende kapitler VI eller VIII i visse tilfælde kan sættes helt op til 16 000 kr., og der er næppe nogen mening i, at f. eks. haveanlæg kan henregnes til grundudgifter. Et haveanlæg klarer jævne og praktiske folk meget vel, uden at staten behøver at hjælpe med.

Der kan også være kommuner, der på unødigt måde fordyrer byggeriet gennem fordyrelse af grundene, nemlig ved at kræve kostbare vejanlæg for at kunne godkende boligplanen. Jeg ved, at man i ministeriet har problemer med kommuner, der pålægger sociale selskaber eller andre, d. v. s. til syvende og sidst staten, særlig store udgifter til vejanlæg o. s. v.

Jeg forlader nu lånegrænsen og skal derefter vende tilbage til det særlige emne: driftstilskuddet. Herom har jeg fornylig gjort nogle bemærkninger, og jeg skal gentage, at m²-tilskuddet utvivlsomt har visse fordele fremfor den lave rente: bygherrens interesse i den størst mulige sparsommelighed; bygherren har heller ikke længere den interesse, som han havde tidligere med den lave rente, i at få så lille en førsteprioritet eller andenprioritet som muligt, for at statslånet skulle blive tilsvarende større.

Afdelingschef Viggo Nørby i boligministeriet har skrevet en meget læseværdig artikel om driftstilskuddene i den nye byggestøttelov i „Byggeindustrien“ for 10. december 1954. Afdelingschefens artikel er meget aktuel, og da den tager stilling til og tydeligt er inspireret af de spørgsmål, der er blevet drøftet i folketinget og bl. a. berørt